

Lliçó inaugural curs 2020-2021 a càrrec de Sanjay Sarma

En línia

President del Patronat,
professor Sarma,
membres de la comunitat universitària,
senyores, senyors,

Us donem la benvinguda a la lliçó inaugural del curs 2020-2021. Amb aquest acte acadèmic també encetem la commemoració institucional del primer 25è. aniversari de la UOC, que ha de culminar —si la situació sanitària ho permet—, amb les cerimònies de graduació de novembre del 2021.

[en espanyol]

25 años de una universidad abierta al conocimiento, que cree en la fuerza transformadora de la educación y que facilita la formación de las personas a lo largo de la vida... 25 años de una universidad sin distancias, pues tecnología y modelo educativo se conjugan para adaptarse al ritmo de cada estudiante, combinando flexibilidad con proximidad.

En palabras de la Erasmus Claudia Russo, «en la UOC estás siempre acompañado por los consultores, pues la universidad te acompaña allí donde estés, a cualquier hora, en cualquier lugar».

Sin distancias físicas, pero también sin barreras de ningún tipo: ni las debidas a las necesidades y obligaciones particulares, ni las determinadas por circunstancias personales, ni las derivadas de una discapacidad.

Como nos recordaba quien fue rectora de la UOC, Imma Tubella, «la diferencia nos enriquece y, sobre todo, nos enriquece al incorporar diversidad y talento».

Precisamente, esa apuesta por la accesibilidad y la red nos permite hoy salvar los condicionantes de la actual pandemia y saludar cordialmente a la creciente comunidad UOC, extendida ya de modo global.

[en català]

La creació de la UOC el 1995 va ser un fet disruptiu. L'equip encapçalat pel nostre rector fundador, Gabriel Ferraté, va defugir l'emulació de models ja coneguts.

Així, en lloc de cercar respostes evolucionades, va identificar preguntes revolucionàries. D'aquí va sorgir un model singular: la primera universitat online del món. Aleshores era difícil preveure l'encert del seu disseny tecnològic i, sobretot, pedagògic.

Recordeu que, ara fa 25 anys, pràcticament cap dels gegants tecnològics actuals existia i internet es reduïa a 2.400 pàgines web al món.

Avui, aquella «extravagància» manté la seva vigència. Ho fa en l'àmbit educatiu, ja que l'educació en línia ha vingut per quedar-se. Per quedar-se sempre que entenguem que necessita models pedagògics, tecnologies i equipaments adequats, i que la transformació digital ha d'impactar tant en la docència i la recerca com en la gestió universitària.

«Mai com avui la capacitat digital de la ciutadania s'havia percebut com una prioritat, com la pedra angular de qualsevol societat que cregui en l'equitat.»

Perquè avui cap àmbit ja no és aliè a la transformació digital. Mai com avui la capacitat digital de la ciutadania s'havia percebut com una prioritat, com la pedra angular de qualsevol societat que cregui en l'equitat.

Accedir a una internet de qualitat, a un preu assequible, a una xarxa neutra per a tothom, i a una formació adient per treure'n partit és essencial i constitueix un dret ciutadà imprescindible.

I en aquest camí, la UOC hi té molt a dir. I quan dic la UOC, em refereixo als que, semestre rere semestre, estudiants, professorat, investigadors i personal de gestió, contrasten l'encert d'aquella aposta.

Res ho exemplifica millor que els nostres 85.000 graduats i graduades. Res ho exemplifica millor que l'esforç diari i continuat dels nostres 77.000 estudiants en actiu.

Un quart de segle després continuem fent evolucionar el model rebut, amb l'objectiu de convertir aquella «primera» universitat no sols en sinònim de pionera, sinó també de lideratge.

Ser líders implica alguna cosa més que voluntat o presència. Implica, sobretot, contribuir a fer un món millor, en el marc de projectes necessàriament col·lectius.

Quan des de la UOC ens definim com una universitat global, ho fem a partir de l'impacte social a què, com a node de coneixement, educació i recerca, aspirem a arribar, i que volem assolir, compartir, multiplicar.

N'hem tingut l'exemple més recent aquests darrers mesos. Quan la COVID-19 va esdevenir pandèmia i, amb ella, el confinament i la distància social es van estendre, de seguida vam posar la nostra expertesa al servei de la comunitat.

Mitjançant diferents plataformes, tant en solitari com en col·laboració amb tercers, vam facilitar recursos d'emergència per a docents i estudiants.

Paral·lelament, ens hem convertit en referent reconegut més enllà de les nostres fronteres, amb acords de més gran recorregut com, per exemple, el signat amb la Secretaria General Iberoamericana per contribuir a la transformació digital de l'educació superior en aquella regió.

Actuacions singulars per a temps excepcionals, però coherents amb una trajectòria compromesa amb la transformació de la societat, amb la promoció de l'aprenentatge, amb l'obertura al món i als seus anhels, amb la participació en la resposta als reptes socials, i amb la imbricació en uns determinats valors.

«La nostra mirada sobre el món està compromesa amb fites urgents com ara la igualtat de gènere, i amb horitzons de futur imprescindibles com els marcats pels objectius de desenvolupament sostenible de l'Agenda 2030»

Així, la nostra mirada sobre el món està compromesa amb fites urgents com ara la igualtat de gènere, i amb horitzons de futur imprescindibles com els marcats pels objectius de desenvolupament sostenible de l'Agenda 2030.

Ho afirma contundentment l'economista Mariana Mazzucato¹, pròxima doctora *honoris causa* de la UOC: la innovació és l'element clau si volem assolir un creixement

---

¹ Mariana Mazzucato (2019). *El Estado emprendedor. Mitos del sector público frente al privado*. Barcelona: RBA, a partir de les notes de la vicerectora Àngels Fitó.

intel·ligent; però justament seria poc intel·ligent fer-ho sense pensar en la redistribució dels beneficis per garantir que aquest creixement sigui inclusiu.

I allò que és vàlid per a la innovació, també ho és per a l'ensenyament.

D'aquí la necessitat d'estendre'l al llarg de tota la vida, integrant-hi tots els extrems de l'escala educativa i tots els col·lectius. Fer-ho requereix voluntat política, demana models adients i necessita innovació constant.

Ras i curt, la tecnologia és la palanca necessària, però és el model pedagògic que posa l'estudiant al centre, és la col·laboració entre iguals, és l'acompanyament continuat, és, en definitiva, la qualitat de l'aprenentatge en línia, allò que garanteix que aquesta innovació es posi al servei de cada moment vital i professional de l'estudiant.

Així ho perceben els membres de la nostra comunitat, com ara Neus Fàbregues, estudiant d'Educació Social, que,

en el seu discurs de graduació com a representant de la seva promoció, caracteritzava el pas per la UOC amb quatre mots començats per la lletra 'pe': «planificació, paciència, perseverança i pedagogia».

Però, sobretot, afegia que «gràcies a aquesta marca UOC, som professionals que sabrem afrontar el nostre futur».

Perquè, havent iniciat ja la quarta revolució industrial, volem ser copartíips d'aquest futur de transformació digital: posar-nos en la pell de qui estudia, de qui es forma, de qui s'actualitza, de qui crea el món de demà.

Sobre «quin és el futur de l'educació» se centra precisament la lliçó inaugural a càrrec del vicepresident del Massachusetts Institute of Technology, Sanjay Sarma.

Per al nostre convidat, els humans som allò que som gràcies a l'aprenentatge, i, cobertes les necessitats vitals bàsiques, aquest mateix aprenentatge constitueix el tret diferencial més rellevant de la nostra espècie²

Sota aquesta premissa, el professor Sarma encapçala tant l'Oficina d'Aprenentatge Digital com l'Abdul Latif Jameel World Education Lab, des d'on es desenvolupen nous models d'educació en línia, se supervisen les diferents iniciatives de cursos mixtos i oberts, i, juntament amb universitats de tot el món, inclosa la UOC, es treballa sobre l'evolució de l'educació de demà.

---

² Extret de l'entrevista a Sanjay Sarma per Chris Boebel, l'11 de setembre del 2015, <<https://infinitehistory.mit.edu/video/sanjay-e-sarma>>.

[en anglès]

Professor Sarma it is an honour and a privilege to count on your reflections in a debate that challenges us individually as members of the university community and collectively as a society aspiring to a better world. Professor Sarma, the floor is yours.

[Intervenció del professor Sanjay Sarma]

[en anglès]

Thank you very much professor Sarma for such an inspiring lecture.

[en català]

Encarar el futur ens exigeix alhora saber d'on partim. Per retre comptes d'allò realitzat, em plau cedir la paraula al president del Patronat de la nostra Fundació, el senyor Pere Vallès.

[Intervenció del senyor Pere Vallès]

[Videomemòria i retorn de la paraula al rector]

Arribem al darrer dels parlaments d'aquest acte acadèmic amb les paraules del conseller d'Empresa i Coneixement, l'Honorable Senyor Ramon Tremosa, també responsable de la política universitària i de recerca catalana.

[Intervenció de l'Honorable Senyor Ramon Tremosa]

Ja encarem la recta final d'aquesta lliçó inaugural i, abans del comiat, voldria fer un triple esment.

[en espanyol]

En primer lugar, un sentido recuerdo para los afectados por la COVID-19 y sus familiares.

En segundo lugar, un reconocimiento explícito a las personas que han garantizado el funcionamiento sanitario, social y ciudadano.

Y, en tercer y último lugar, una sincera felicitación para todos y cada uno de los miembros de nuestra comunidad, que, a pesar de la excepcionalidad sanitaria y económica actual, han hecho posible la continuidad de la actividad estudiantil, docente, de gestión y de investigación.

Como rector, ver cómo la gente de la UOC se sobrepone a dificultades como las actuales, es un motivo de orgullo íntimo e institucional.

Manteniendo esta actitud responsable y ejemplar espero que, más pronto que tarde, podremos reencontrarnos para celebrar estos primeros 25 años de nuestra universidad.

[en català]

I acabem.

Com que la UOC no compta amb una coral universitària clàssica, fa tres anys vam estrenar una versió nova del *Gaudeamus Igitur*, aquest cant (en els seus inicis, un cant de taverna) que amb la tradició ha esdevingut l'himne universal de l'acadèmia.

És una versió poc convencional, però feta des del màxim respecte i des del rigor musical i audiovisual. Amb aquest *Gaudeamus*, doncs, solemne i festiu alhora, tanquem l'acte d'avui i inaugurem el curs acadèmic 2020-2021 i la celebració dels 25 anys de la UOC.

[en espanyol]

Muchas gracias por acompañarnos.

[en català]

Moltes gràcies per acompanyar-nos.

Josep A. Planell